

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Використання територій та об'єктів ПЗФ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Екологія»

Спеціальність 101 Екологія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Використання територій та об'єктів ПЗФ
Викладач (-і)	Черепанин Р.М.
Контактний телефон викладача	0972714625
E-mail викладача	roman.cherepanyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний (<i>offline</i>)
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні групові та онлайн-консультації
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Використання територій та об'єктів ПЗФ» належить до вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки ОП «Екологія» другий (магістерський) рівень. За останнє десятиріччя в світовій практиці виникли глибокі якісні зміни в підходах до розв'язання проблем використання територій та об'єктів ПЗФ. Один з ефективних шляхів охорони природного багатства є вироблення механізмів раціонального використання, відтворення та управління територіями та об'єктами природно-заповідного фонду. Це обумовлює актуальність вивчення дисципліни «Використання територій та об'єктів ПЗФ», яка є основою сталого управління природними ресурсами.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Метою</i> навчальної дисципліни є набуття знань і умінь, необхідних майбутнім фахівцям-екологам для формування екологічного світогляду, впровадження ефективних управлінських рішень щодо використання та відтворення територій та об'єктів ПЗФ, розроблення системи сталого екологічного менеджменту в природоохоронних установах.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміння та набуття практичних навичок щодо формування системи управління, використання територій та об'єктів ПЗФ у природоохоронних цілях; 2. Розуміння та набуття практичних навичок щодо формування системи управління, використання територій та об'єктів ПЗФ у науково-дослідних цілях; 3. Розуміння та набуття практичних навичок щодо формування системи управління, використання територій та об'єктів ПЗФ в оздоровчих та інших рекреаційних цілях; 4. Розуміння та набуття практичних навичок щодо формування системи управління, використання територій та об'єктів ПЗФ в освітньо-виховних цілях; 5. Розуміння та набуття практичних навичок щодо формування системи управління, використання територій та об'єктів ПЗФ для потреб моніторингу навколишнього природного середовища. 	
4. Загальні і фахові компетентності	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК04. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>СК09. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>СК14. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>СК15. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.</p> <p>СК18. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину.</p>	
5. Програмні результати навчання	
<p>ПР02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.</p> <p>ПР09. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПР12. Уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки</p>	

антропогенного впливу на природні середовища.			
6. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		30	
практичні		30	
самостійна робота		120	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	101 Екологія	I	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		Кількість годин	
		лекції	практичні
			сам.роб.
Тема 1. Порядок створення й оголошення територій та об'єктів ПЗФ України.		3	
Тема 2. Особливості використання територій та об'єктів ПЗФ України.		3	
Тема 3. Регулювання природокористування в межах територій та об'єктів ПЗФ України.		3	
Тема 4. Спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів ПЗФ. Порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів ПЗФ.		3	
Тема 5. Форми власності на території та об'єкти ПЗФ України та особливості правового режиму їхніх земель.		3	
Тема 6. Здійснення господарської та іншої діяльності у межах територій та об'єктів ПЗФ.		3	
Тема 7. Рекреаційна діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду.		3	
Тема 8. Порядок здійснення наукової діяльності в межах об'єктів ПЗФ.		3	
Тема 9. Фінансування діяльності об'єктів ПЗФ України.		3	
Тема 10. Права громадян України з питань охорони та використання територій та об'єктів ПЗФ.		3	
Тема 1. Порядок створення й оголошення територій та об'єктів ПЗФ України.			3
Тема 2. Особливості використання територій та об'єктів ПЗФ України.			3
Тема 3. Регулювання природокористування в межах територій та об'єктів ПЗФ України.			3
Тема 4. Спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів ПЗФ. Порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів ПЗФ.			3
Тема 5. Форми власності на території та об'єкти ПЗФ України та особливості правового режиму їхніх земель.			3
Тема 6. Здійснення господарської та іншої діяльності у межах територій та об'єктів ПЗФ.			3
Тема 7. Рекреаційна діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду.			3
Тема 8. Порядок здійснення наукової діяльності в межах об'єктів ПЗФ.			3
Тема 9. Фінансування діяльності об'єктів ПЗФ України.			3

Тема 10. Права громадян України з питань охорони та використання територій та об'єктів ПЗФ.		3	
Тема 1. Використання територій та об'єктів ПЗФ у природоохоронних цілях.			20
Тема 2. Використання територій та об'єктів ПЗФ у науково-дослідних цілях.			20
Тема 3. Використання територій та об'єктів ПЗФ в оздоровчих цілях.			20
Тема 4. Використання територій та об'єктів ПЗФ в рекреаційних цілях.			20
Тема 5. Використання територій та об'єктів ПЗФ в освітньо-виховних цілях.			20
Тема 6. Використання територій та об'єктів ПЗФ для потреб моніторингу навколишнього природного середовища.			20
	Заг.:	30	30
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система методів оцінювання складається із двох видів контролю: поточного та підсумкового.</p> <p>Поточний контроль включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі; - творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних проектів, контрольні роботи) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навиків та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження. <p>Упродовж поточного контролю, на практичних заняттях, студент може максимально отримати 50 балів (25 балів – за усні відповіді на практичних заняттях, 10 балів – за індивідуальну науково-дослідну роботу, 15 – за підсумкову контрольну роботу).</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (максимальна оцінка – 50 балів). Підсумкова оцінка розраховується за сумою накопичених впродовж вивчення дисципліни балів.</p> <p>Впродовж вивчення дисципліни студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій і практичних занять; - брати активну участь в роботі на практичних заняттях; - виконувати тестові завдання; - виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання. 		
Вимоги до письмової роботи	<p>У письмовій контрольній роботі студент повинен продемонструвати уміння синтезувати теоретичні і практичні знання, отримані в межах одного змістового модуля. Під час підсумкового модульного завдання розглядаються контрольні питання, тести, ситуаційні задачі, запропоновані у методичних розробках для студентів, здійснюється контроль практичних навиків і умінь за темами змістового модуля. Усі відповіді повинні бути подані чітко, грамотно, у заданій послідовності.</p>		
Умови допуску до підсумкового	<p>Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем навчальної дисципліни. До підсумкового контролю допускаються студенти, які були присутні на більше 50% занять і набрали мінімум 25 балів за роботу</p>		

контролю	на практичних заняттях. Студентам, які мали пропуски лекційних чи практичних занять, дозволяється ліквідувати заборгованість на протязі наступних після пропуску двох тижнів.
Підсумковий контроль	Форма контролю: екзамен. Форма здачі: комбінована (письмова з усним захистом).
7. Політика навчальної дисципліни	
<ul style="list-style-type: none"> - Неприпустимі списування, студент повинен вільно володіти матеріалом. - Якщо студент пропустив більше 50% занять, він повинен пройти тестування і тільки тоді може бути допущений до написання екзаменаційної роботи. - Обов'язковим для допуску до екзамену є відвідування більше 50% занять, робота на парах, підготовка доповідей, виконання контрольної роботи. Студент повинен набрати мінімум 25 балів за роботу на практичних заняттях. - Для складання екзамену студент повинен набрати мінімум 25 балів за написання екзаменаційної роботи. 	
8. Рекомендована література	
Основна література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи : навч. посіб. для студентів спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища» / Ю.М. Грищенко – Рівне: Вид-во РДТУ, 2000. – 234 с. 2. Давиденко В.М. Заповідна справа : навч. посіб. / В.М. Давиденко. – Миколаїв: Вид-во МФ НаУКМА, 2001. – 140 с. 3. Екологічне законодавство України. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2002. – 928 с. 4. Експрес-оцінка стану територій природно-заповідного фонду України та визначення пріоритетів щодо управління ними / Б.Г. Проць, І.Б. Іваненко, Т.С. Ямелинець, Е. Станчу – Львів: Гриф Фонд, 2010. – 92 с. 5. Заповідна справа в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. – К. : Географіка, 2003. – 306 с. 6. Ковальчук А.А. Заповідна справа : наук.-довід. вид. / А.А. Ковальчук. – Ужгород : «Ліра», 2002. – 312 с. 7. Лысенко И.О. Охрана природы и заповедное дело (курс лекций) : учебное пособие / И.О. Лысенко, Д.С. Салпагаров. – Ставрополь : АГРУС. – 2006. – 344 с. 	
Допоміжна література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа : навч. посіб. / С.Ю. Попович. – К. : Арістей, 2007. – 480 с. 2. Природно-заповідний фонд України: території та об'єкти загальнодержавного значення / Гол. ред. К.М. Ситник. – К. : ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2009. – 332 с. 3. Решетюк О.В. Заповідна справа: теорія та практика : навч.-метод. посіб. Ч. 1 / О.В. Решетюк. – Чернівці: Рута, 2007. – 100 с. 4. Решетюк О.В. Заповідна справа: теорія та практика : навч.-метод. посіб. Ч. 2 / О.В. Решетюк. – Чернівці: ЧНУ, 2008. – 232 с. 5. Секком П. Учебное пособие для управления охраняемыми территориями : учеб. пособие / П. Секком. – Кембридж, 2003. – 116 с. 6. Сівак В.К. Заповідна справа : навч. посіб. / В.К. Сівак, В.Д. Солодкий. – Чернівці: Зелена Буковина, 2001. – 208 с. 7. Фурдичко О.І. Заповідна справа в Україні : підручник / О.І. Фурдичко, В.К. Сівак, В.Д. Солодкий. – Чернівці: Зелена Буковина, 2005. – 336 с. 	

Викладач _____